

ПРАВОВИЙ МЕХАНІЗМ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ

УДК 346.3: 346.2: 346.5: 347.725

ІНСТИТУЦІЙНА ФОРМА ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА: ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

О.М. Вінник,

*д-р юрид. наук, провід. наук. співробітник НДІ
правового забезпечення інноваційного розвитку
НАПрН України проф., член-кор. НАПрН України*

Стаття присвячена проблемам запровадження в Україні інституційної форми державно-приватного партнерства з урахуванням зарубіжного досвіду й вітчизняної практики функціонування змішаних акціонерних товариств (спільних підприємств).

Ключові слова: *державно-приватне партнерство; інституційна форма державно-приватного партнерств; угоди партнерства, акціонерне товариство, акціонери-партнери, акціонери-інвестори, вдосконалення законодавства.*

Запровадження в Україні інституційної форми державно-приватного партнерства (далі – ДПП) з урахуванням зарубіжного досвіду й вітчизняної практики функціонування змішаних акціонерних товариств (спільних підприємств) є актуальним, та має відповідне теоретичне і практичне значення для подальшого розвитку науки господарського права, вдосконалення правового регулювання й належного застосування правових норм.

Концепція публічно-приватного (державно-приватного) партнерства, поширена в країнах розвинених ринкових відносин і перехідної економіки з відповідним віддзеркаленням її в праві [1–5; 6, с. 3, 11; 7–9; 10], знайшла відбиття й у законодавстві України з прийняттям 01.07.2010 р. Закону «Про державно-приватне партнерство» [11] (далі – Закон про ДПП).

Мета даної публікації – окреслити перспективи впровадження в Україні інституційної форми державно-приватного партнерства.

Партнерство – це співпраця двох і більше осіб у певній сфері суспільної діяльності. Найдавнішою його формою, відомою сучасному українському праву, є договір про спільну діяльність (договір простого товариства), який вважається прообразом сучасних комерційних організацій [12, с. 276,277] – насамперед, господарських товариств.

Взаємодія (співпраця) держави з приватними партнерами не є новою для України, хоча відповідна термінологія (партнерство приватно-публічне – ППП чи державно-публічне – ДПП) почала використовуватися протягом останніх 3-х років: спочатку в законопроектах («Про державно-приватне партнерство» або «Про основні засади взаємодії держави з приватними партнерами» [13; 14]), згодом – у Концепції розвитку державно-приватного партнерства у житлово-комунальному господарстві [15] й Законі про ДПП.

Україні давно відомі різні форми співпраці держави й органів місцевого самоврядування з приватними підприємцями (підприємницькими організаціями), як-то:

а) *договірна* – договір концесії [16, гл. 40; 17; 18], угода (договір) про розподіл продукції [19], оренду державного або комунального майна [20], купівлю продажу об'єкта приватизації з інвестиційними зобов'язаннями покупця [21, ст. 27; 22, пункти 128-137];

б) *організаційно-правова* – шляхом створення господарських організацій за участю в них держави та/або територіальної громади, зокрема: (1) акціонерних товариств у процесі корпоратизації чи приватизації, в яких зберігається участь держави та/або територіальної громади [16, ч. 2 ст. 22, ч. 3 ст. 24; 21, ч. 3 ст. 5]; (2) господарських об'єднань за участю держави та приватних суб'єктів господарювання, прикладом яких може бути консорціум [23], в тому числі за участю 2-х держав і приватних партнерів [24];

в) *шляхом запровадження спеціального (зазвичай сприятливого) правового режиму для суб'єктів господарювання*, які реалізують пріоритетні інвестиційно-інноваційні проекти [25-29], в тому числі на певних територіях (територіях пріоритетного розвитку, у спеціальних (вільних економічних) зонах [30], виключній (морській) економічній зоні [31] та/або в певних сферах діяльності (приміром, морської господарської, щодо якої урядом затверджена Морська доктрина України [32], реалізацію якої важко уявити без державно-приватного партнерства [27].

ДПП є особливим різновидом співпраці носіїв публічних інтересів (держави, Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування) і приватних інтересів (окремих суб'єктів підприємництва чи їх груп), для якої притаманні нижченаведені ознаки [3-6; 34, ст. 2; 35, с. 3-5; 36, с. 5-10] :

- суспільна необхідність у реалізації складного довгострокового проекту, для успішного здійснення якого відповідному носієві публічних інтересів бракує можливостей (насамперед фінансових, організаційно-управлінських, кадрового потенціалу, досвіду реалізації певних проектів тощо);

- сторони партнерства: одна зі сторін є носієм публічних інтересів – держава, суб'єкти федерації (якщо держава має федеративний устрій), територіальна громада, які діють в особі уповноважених органів, друга – це представник (представники) приватного бізнесу з властивими йому інтересами;

- партнерський (рівноправний) характер взаємовідносин сторін ДПП (хоча на етапі їх установлення провідну роль відіграє держава (або територіальна громада), визначаючи його доцільність, ефективність і параметри;

- наявність у сторін спільної мети й чітко окресленого публічного інтересу певного рівня (загальнодержавного, регіонального, місцевого), домінування якого у відносинах ДПП компенсується для приватного партнера шляхом надання йому певної підтримки (пільг, гарантій) з боку партнера публічного;

- об'єднання активів та управлінського досвіду (навичок) учасників ДПП;

- опосередкування відносин ДПП за допомогою правових документів, передовсім договорів (контрактів), що укладаються в його межах;

- дотримання справедливості при розподілі ризиків між сторонами ДПП та отриманих від такого партнерства результатів, визначається в кожному конкретному випадку залежно від спроможності партнерів щодо їх оцінки, контролю, здатності впоратися з ними й управляти ними;

- необхідність захисту економічної конкуренції й інтересів основних категорій її учасників з метою (а) попередження монополізації ринку, на якому узгоджено діють сторони ДПП, і зловживань з боку приватних партнерів, а також (б) забезпечення ефективного застосування останніми наданих їм можливостей згідно з принципом: використовуй, а то втрапиш (use it or lose it).

Як свідчить зарубіжна практика, використання ДПП його сферою можуть бути:

- а) *освіта* – будівництво й переобладнання шкіл; при цьому приватні компанії отримують право на забудову й розвиток навколишньої землі;

- б) *транспорт* – будівництво, експлуатація, обслуговування, запровадження систем руху та інших проектів на транспорті (автомобільному, залізничному, повітряному, міському, річковому, трубопровідному);

- в) *капітальне будівництво* – зведення й експлуатація громадських об'єктів і муніципального житла в обмін на право забудови й участі в комерційних проектах;

г) *громадський порядок* – забезпечення безпеки на транспорті й у громадських місцях, що експлуатуються приватними компаніями (парки, громадські споруди, парківки);

д) *охорона природи* – обслуговування й розвиток заміських парків, заповідників, унікальних природних об'єктів, що поєднується з правом експлуатації природних ресурсів та отримання плати від відвідувачів, туристів);

е) *фінансовий сектор* – участь приватних страхових компаній і компаній з управління активами, що мають досвід роботи зі споживачами на конкурентних ринках, в обов'язковому соціальному страхуванні й державному пенсійному забезпеченні.

Закон про ДПП (ч. 1 ст. 4) закріплює подібний перелік сфер застосування такого партнерства, адаптуючи його до потреб українського суспільства¹, в тому числі до потреб житлово-комунального господарства (далі – ЖКГ) і споживачів відповідних послуг, на що вказують і Концепція розвитку ДПП у житлово-комунальному господарстві [15] і Закон України «Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності» [37].

Однією з провідних ознак ДПП є опосередкування відносин між партнерами за допомогою договору. Саме на цій формі ДПП акцентує увагу Закон про ДПП (ст. 5), визначаючи відкритий перелік договорів, які можуть опосередковувати відносини такого партнерства (концесії, про спільну діяльність, про розподіл продукції та ін). Інституційна (або корпоративна) форма ДПП, за якої відносини партнерства опосередковуються не лише за допомогою відповідного договору, а й діяльності організації за участю партнерів, у цьому Законі не згадується. Разом із тим цей перелік договорів (ст. 5) свідчить про можливість опосередкування зазначених відносин і засновницьким договором, і добре відомим зарубіжному акціонерному праву договором акціонерів (можливість його використання передбачена Законом України «Про акціонерні товариства» [38, ст. 29], хоча й без більш-менш ґрунтовного регулювання цього виду договірних відносин).

Зарубіжна практика ДПП (Словенії [39], Хорватії [40], Латвії [41], Польщі [42], Ірландії [43], острова Фіджі [44] та ін.) говорить про доцільність застосування в певних випадках його інституційної (корпоративної) форми – Institutional Partnerships, що передбачає використання для реалізації проектів ДПП господарської організації за участю державного і приватного партнерів. Інституційне партнерство має низку *незаперечних переваг*, як-от можливість залучення інвестицій не лише партнерів, а й акціонерів-інвесторів і навіть держателів (власників) облігацій; внутрішньокорпоративні механізми управління ДПП відповідно до укладеної між партнерами угоди й вимог законодавства про ДПП. Проте така форма ДПП може бути досить ризикованою, якщо (а) вона опосередковує економічну концентрацію, ефект негативний від якої є більшим позитивного для суспільства; (б) невдало обрано приватного партнера та/або технологію управління ДПП, що призводить до конфліктів між партнерами й несприятливо позначається на реалізації проектів ДПП; (в) грубо порушуються інтереси інвесторів, через що стає неможливим залучення нових інвестицій шляхом розміщення додаткових акцій та облігацій тощо. (До речі, причини й випадки невдалого застосування корпоративної форми ДПП згадуються в іноземних джерелах [34; 45–47]). Наявність у ДПП позитивних і негативних рис підкреслює потребу використання перших і мінімізації других у процесі правового регулювання відносин, їх установа, управління проектами тощо.

Відсутність у Законі про ДПП положень щодо інституційного партнерства в Україні зумовлює необхідність звернення до зарубіжного досвіду правової регламентації партнерських відносин та практики їх застосування з урахуванням вітчизняного досвіду співпраці

¹ Так, згідно зі ст. 4 вищезгаданого Закону ДПП застосовується в таких сферах: (а) пошуки, розвідка родовищ корисних копалин та їх видобування; (б) виробництво, транспортування й постачання тепла, розподіл і постачання природного газу; (в) будівництво та/або експлуатація автострад, доріг, залізниць, злітно-посадкових смуг на летовищах, мостів, шляхових естакад, тунелів і метрополітенів, морських і річкових портів та їх інфраструктури; (г) машинобудування; (д) збирання, очищення й розподілення води; (е) охорона здоров'я; (є) туризм, відпочинок, рекреація, культура та спорт; (ж) забезпечення функціонування зрошувальних та осушувальних систем; (з) оброблення відходів; (й) виробництво, розподілення й постачання електричної енергії; (і) управління нерухомістю.

держави й приватного бізнесу (приватних інвесторів), з використанням інституційної (корпоративної) форми такої співпраці.

Зарубіжний досвід вельми різноманітний. Одні країни не мають спеціального законодавства про ДПП (наприклад, Російська Федерація), а виділення його в окрему форму співпраці держави й приватного бізнесу здійснюється в основному на доктринальному рівні. Класичні різновиди такої співпраці регулюються відповідним законодавством (про концесії, про угоди про розподіл продукції, про державні закупівлі та ін. [48, с. 27–29, 47–60; 49, с. 12–16, 43–129]). В інших (Словенія, Хорватія, Латвія, Польща, Ірландія, Фіджі тощо) існує спеціальне регулювання.

Низка країн ЄС, включаючи Францію [3], Велику Британію [50] та інші, за відсутності спеціального впорядкування відносин ДПП на рівні закону має напрацьовану практику (адміністративну й судову) щодо встановлення таких відносин, в тому числі умов надання приватним партнерам сприяння як своєрідної плати за домінування в таких відносинах публічних інтересів – суспільно необхідної мети. При цьому діє декілька актів ЄС щодо ДПП та окремих його форм, видів, модифікацій і партнерства [34; 51–53] та правових документів Комісії ЄС [54–56].

Україна в Законі про ДПП сприйняла досвід другої з вищезгаданих категорій держав. У ньому інституційне партнерство безпідставно залишено без уваги. Разом із тим спільні підприємства (за участі суб'єктів різних форм власності) відомі українському праву понад 20 років. Найбільш поширеними з них є товариства господарські (в тому числі акціонерні), які зазвичай виникають у результаті часткової приватизації майна державного підприємства (відчуження частини акцій (часток), що належать державі в статутному фонді таких організацій). Збереження участі у згаданих господарських організаціях зумовлена їх важливістю для економіки країни, необхідністю збереження впливу на них держави – *вирішального* (за наявності в державі контрольного пакета акцій) або *значного* (якщо в державній власності залишається блокуючий пакет останніх – понад 25% голосів). Це дозволяє попередити (унеможливити) прийняття рішень стратегічного плану, оскільки відповідно до встановлених вимог для цього потрібна кваліфікована більшість (понад $\frac{3}{4}$) голосів акціонерів, які зареєструвалися для участі в загальних зборах і є власниками голосуючих акцій. Основні засади такої співпраці держави й приватних інвесторів (як учасників/акціонерів) не уніфіковані.

Ключовою ознакою інституційного партнерства є використання господарської організації зі статусом юридичної особи, що забезпечує реалізацію його проектів. При цьому така організація має контролюватися публічним і приватним партнерами, а відносини між ними регулюються договором партнерства, роль якого може виконувати засновницький договір (якщо партнери спільно засновують відповідну організацію – зазвичай акціонерне товариство), або угода акціонерів-партнерів (якщо для інституційного партнерства використовується діюче державне чи приватне товариство) шляхом набуття його учасниками (або одним з них) відповідної частки в статутному капіталі. Такий правочин має визначати основні засади фінансування й реалізації проектів ДПП, участь у цьому кожного з партнерів та особливості реалізації ними своїх корпоративних прав.

Згідно з п. 3 ст. 1 Закону Латвії «Про публічно-приватне партнерство» (далі – Закон Латвії) інституційне ППП – це такий тип партнерства, за якого співробітництво між секторами державним і приватним відбувається шляхом створення спільного підприємства відповідно до встановлених законом процедур з метою виконання укладеного між публічним і приватним партнерами договору (щодо державних закупівель чи концесії).

Світовій практиці відомі різні моделі інституційної (корпоративної) форми ДПП (ППП): Це може бути: (1) створення партнерами акціонерного товариства (далі – АТ), до якого згодом залучаються акціонери-інвестори (статті 96 і 98 Закону Словенії про ППП [39], ст. 84 Закону Латвії); (2) набуття одним з партнерів акцій у товаристві, що контролюється іншими партнером: приватним – у державному АТ (ст. 84 Закону Латвії) і державним – у приватному АТ (статті 96 і 98 Закону Словенії); (3) покладення на певне АТ функцій щодо забезпечення

реалізації проектів ДПП (статті 17,18 Закону Фіджі про ППП) під контролем держави і з можливістю ініціювання прокурором захисту в судовому порядку публічних інтересів у відносинах такого партнерства (ст. 19).

Законом Латвії передбачається можливість поєднання інституційного (корпоративного) партнерства з договірним (концесійним статті 85, 87–89 чи пов'язаним з державними закупівлями – ст. 86).

Визначення приватного партнера в інституційному ДПП здійснюється в порядку загальному (зазвичай на конкурсних засадах), якщо не встановлено спеціального порядку до договору партнерства, для реалізації положень якого, власне, і створюється ДПП (концесія, державні закупівлі тощо).

Вибір інституційної (корпоративної) форми ДПП/ППП залежить від декількох обставин. Так, відповідно до ст. 7 Закону Латвії вона опосередковується створенням спільного підприємства (далі – СП) за участю державного й приватного партнерів за наявності таких умов: (а) приватному партнерові дозволено виконувати ті види діяльності, що і СП за його участю; (б) на СП покладається низка функцій щодо управління ППП згідно з угодою партнерства й порядком, закріпленим у законодавстві.

Незалежно від обраної моделі інституційного ППП створені для цього СП мають спільні риси. Зокрема, управління СП здійснюється партнерами за угодою ППП. Вимоги до інституційної (корпоративної) форми партнерства можна проілюструвати відповідними положеннями Закону Латвії, які є досить ґрунтовними порівняно з установленими в аналогічних законах Ірландії, Хорватії, Польщі, Фіджі та інших країн. Так, латвійським законом передбачені *вимоги до*:

- СП, що забезпечує реалізацію проектів ДПП: як правило, ним має бути акціонерне товариство (пункти 3, 16, 22, 23 ст. 1, статті 84–114 вказаного Закону Латвії, в тому числі ст. 107 щодо наявності між акціонерами-партнерами акціонерної угоди);
- приватного партнера-акціонера, порядку його визначення (ст. 101) й заміни (ст. 102);
- договору інституційного партнерства (ст. 92), дострокового його припинення (статті 65 і 94), до процедури його припинення (ст. 95);
- наслідків дострокового припинення угоди інституційного партнерства: відшкодування збитків та інших форм компенсації завданих втрат (ст. 96) ;
- доступності (відкритості) інформації про інституційне партнерство, яка не повинна бути комерційною таємницею: про угоду інституційного партнерства, збільшення або зменшення статутного капіталу СП, умов договору акціонерів-партнерів тощо (ст. 97);
- порядку створення СП (ст. 103), формування його капіталу (ст. 104), вимог до його установчого договору (ст. 105), статуту СП (ст. 106), угод акціонерів (ст. 107);
- діяльності СП (ст. 108) та правового статусу його акціонерів (обмеження щодо відчуження акцій), долі частки померлого приватного акціонера (спадкоємці мають право на відповідну компенсацію, але не спадкують участі в підприємстві) ст. 109;
- правового режиму цінних паперів СП, якими можуть бути зареєстровані прості акції, які заборонено конвертувати в облігації, та неконвертовані облігації (ст. 110), та порядку відчуження акцій з урахуванням інтересів партнерства (статті 111, 112);
- схеми управління СП: загальні збори (ст. 113), рада директорів, у якій державний партнер повинен мати принаймні одне місце (незалежно від його частки в капіталі); порядок його участі в раді визначається статутом СП (ст. 114);
- припинення діяльності СП: підстави (ст. 115), припинення угоди партнерства, порядок припинення (статті 116,117), можливість продовження діяльності СП після завершення відносин ДПП (ст. 118).

Латвійський варіант інституційного партнерства передбачає ще й можливість участі в ньому спонсора – особи, яка бере участь у фінансуванні приватного партнера з метою забезпечення виконання зобов'язань, що випливають з публічно-приватного партнерства (п. 24 ст. 1), і наділяється низкою прав (статті 94, 99–102). Розширення кола учасників ДПП за ра-

хунок спонсора може викликати сумнів стосовно доцільності використання в українському варіанті ДПП. Один з ризиків такого партнерства – неспроможність (в тому числі фінансова) приватного партнера завершити виконання своїх зобов'язань щодо проектів партнерства через непередбачені обставини. Подібні випадки непоодинокі в зарубіжній практиці ДПП. За браком у приватного партнера спонсора (особи, спроможної надати йому допомогу) весь тягар завершення реалізації проектів партнерства зазвичай лягає на партнера державного, оскільки залучення нового приватного партнера обійдеться дорожче (ніж його попередника) через ризик відповідальності за якість виконання останнім своїх зобов'язань. Спонсор же в разі необхідності може запропонувати нового приватного партнера на умовах, передбачених установчим договором СП (ст. 105 Закону Латвії) чи угодою акціонерів (ст. 102), які (умови) не будуть надміру обтяжливими для публічного партнера.

Закон Словенії про ППП вказує деякі особливості згаданих моделей інституційної (корпоративної) форми ДПП: першої моделі – заснування партнерами господарської організації (зазвичай АТ) публічним і приватним партнерами, а значить, формування ними капіталу відповідно до встановлених вимог (статті 106–110); другої – продаж частки у статутному капіталі державного АТ приватному партнерові (щодо порядку визначення приватного партнера) шляхом публічних торгів або переговорів (за браком іншого законодавчого припису) (статті 111, 112); третьої – шляхом набуття публічним партнером інтересу в приватному АТ або частки в його статутному капіталі із вказівкою на особливості правового положення акціонерів-інвесторів, які не є партнерами (статті 113–124).

Словенський закон теж установлює вимоги до договору партнерів інституційного ППП (ст. 126–127), у якому мають бути визначені: а) строк його дії, підстави й наслідки його (строку) зміни чи припинення договору; б) права й обов'язки публічного й приватного партнерів, підстави й порядок передачі цих прав іншим особам; в) спрямованість проектів партнерства (концесія, державні закупівлі, надання публічних послуг тощо); г) вимоги до господарської організації, за допомогою якої опосередковується реалізація проектів партнерства (організаційно-правова форма, мета діяльності, розмір капіталу й часток партнерів, порядок використання державних коштів, внесених до капіталу інституційного партнерства, порядок внесення інвестицій, визначення об'єктів права власності партнерів у результаті реалізації об'єктів партнерства та/або в разі банкрутства інституційного партнерства чи приватного партнера, умови залучення до реалізації проектів партнерства співвиконавців та ін.).

Інституційне партнерство передбачає й визначення порядку управління, яке має свою специфіку. Так, у разі використання форми АТ, яка є універсальною з найбільшими можливостями щодо додаткового інвестування, система органів управління (загальні збори, виконавчий орган, наглядова рада, органи контролю) й порядок прийняття ними рішень передбачаються законодавством про такі товариства. Мета ж діяльності останнього (реалізація проектів ДПП), участь у ньому не лише партнерів, а й акціонерів-інвесторів зумовлюють специфіку управління АТ (провідна роль партнерів у вирішенні питань, пов'язаних з реалізацією зазначених проектів) та особливі форми захисту інтересів акціонерів-інвесторів (як компенсація за їх незначні можливості щодо участі в управлінні справами партнерства).

На інституційне партнерство впливає його спрямованість на реалізацію певних видів проектів та договорів (концесії, закупівель тощо). Визначення приватного партнера повинно здійснюватися відповідно до спеціальних вимог (за їх наявності), закріплених у відповідних положеннях Закону про ДПП/ППП або інших актах законодавства (про концесії, про державні закупівлі). Правове регулювання інституційного партнерства має включати низку актів законодавства (про ДПП/ППП, про АТ, про договори, задля виконання яких установлюється інституційне партнерство). При цьому Закон про ДПП повинен визначати специфіку застосування інших актів законодавства.

Загалом же інституційне партнерство – це більш складна форма ДПП, ніж суто договірне партнерство, оскільки при його застосуванні слід враховувати досить складну систему інтересів: (а) публічних – держави, територіальної громади, кінцевих споживачів як найбільш

численній категорії учасників відносин у сфері господарювання, економічної конкуренції тощо, (б) приватних – приватного партнера, спонсора з боку приватного партнера, акціонерів-інвесторів, співвиконавців і (в) інтересів самої організації – зазвичай АТ, що опосередковує таке партнерство. Подібне товариство має діяти в публічних інтересах, які лежать в основі партнерства (реалізація відповідних суспільно-необхідних проектів ДПП), хоча при цьому мають братися до уваги приватні інтереси згаданих осіб у межах, що, з одного боку, не суперечать публічним інтересам, а, з другого – забезпечують їх залучення до реалізації проектів ДПП.

Збалансоване врахування всіх згаданих категорій інтересів з домінуванням публічного інтересу, задля задоволення якого власне і започатковується ДПП, має здійснюватися на рівні: (а) правового регулювання зазначених відносин (визначення прав та обов'язків їх учасників, порядку контролю за виконанням останніми договірних зобов'язань та ін.); (б) реалізації встановлених законом і договорами ДПП вимог; (в) контролю за їх дотриманням; (г) застосуванням санкцій до учасників відносин партнерства, які порушили встановлені вимоги (зобов'язання). Це доволі складне завдання, проте оптимальне його вирішення дозволить використати переваги інституційного ДПП на користь суспільству, розв'язавши проблеми:

ефективності (з суспільної точки зору) приватизації державного майна, що унеможливило б або зменшило випадки знищення виробничих потужностей по завершенні так званого післяприватизаційного періоду, протягом якого покупцеві належить дотримуватися обмежувальних умов угод приватизації (зазвичай лише протягом 5-ти років), а згодом використовувати його на власний розсуд (в непоодиноких випадках – не за цільовим призначенням цього майна);

оренди цілісних майнових комплексів (ЦМК), що перебувають у власності держави, Автономної Республіки Крим, у комунальній власності. Відповідно до Закону України «Про оренду державного та комунального майна» в разі передання такого майна в оренду державне/комунальне підприємство має припинити свою діяльність як суб'єкт господарювання [58, ст. 14], а після припинення договору оренди орендодавець повинен вирішити питання щодо закріплення майна за певним підпорядкованим йому підприємством або створити нове [57, ч. 3 ст. 27; 59]. В управлінні таким орендованим ЦМК орендодавець не бере ніякої участі, попри його заінтересованість як власника майна. Установлення інституційного ДПП у випадку довгострокової оренди цієї категорії майна дозволила б розв'язати згадані проблеми;

надання сприяння приватному бізнесу завдяки його участі в реалізації пріоритетних інвестиційно-інноваційних проектів та інших суспільно значущих проектів із забезпеченням постійного нагляду й контролю за дотриманням умов надання такого сприяння, своєчасного реагування на появу та вирішення проблем стосовно реалізації пов'язаних із цим зобов'язань, а відтак – і попередження негативних наслідків у разі їх невиконання/неналежного виконання.

Законодавство про ДПП як особливу форму співпраці держави/органів місцевого самоврядування з приватним бізнесом є виправданим з огляду на низку характерних ознак, не врахованих нормативно-правовими актами, які регулюють інші форми співпраці носіїв публічних і приватних інтересів. Водночас існує незаперечна необхідність удосконалення правового регламенту відносин ДПП як у цілому, так і щодо їх окремих форм, зокрема інституційної.

Попри наявність власного досвіду, варто брати до уваги й уже набутий у світі (в тому числі в ЄС) досвід регулювання відносин інституційного ДПП, зокрема, шляхом розробки й оприлюднення документа на зразок Зеленої книги про державно-приватні партнерства та права Співтовариства про державні контракти й концесії [34]. Такий документ має містити: (а) аналіз стану наявних форм співробітництва держави, органів місцевого самоврядування з приватним бізнесом і правового регулювання відносин, виникаючих при такій співпра-

ці; (б) виявлення проблем, що потребують вирішення; (в) пропозиції щодо удосконалення правового регулювання (г) прогноз наслідків/результатів зміни правового регулювання; (д) питання до заінтересованих осіб, які бажають взяти участь в обговоренні такого документа, щодо їх оцінювання діючого і пропонованого регламенту відносин ДПП (з установленням строків та адреси для надання пропозицій/відповідей). Аналіз останніх, їх оцінка й урахування найтипівіших з них (за умови їх відповідності основним засадам ДПП) дозволить більш зважено підійти до вдосконалення правового регулювання.

Урахування зарубіжного досвіду не повинно ґрунтуватися на законодавстві про ДПП якоїсь окремої країни. Навіть наведений короткий огляд низки національних законів про ППП вказує на застосування відповідних правових механізмів оптимізації діяльності інституційного ППП/ДПП, а значить, і використання досвіду різних країн, що забезпечує можливість вибору оптимальнішого для реалізації конкретних проектів партнерства й інвестиційно-управлінських технологій.

Установлення відносин інституційного ДПП може накладати свій відбиток на:

– договір засновників акціонерного товариства (в разі його створення із цією метою) або на акціонерну угоду партнерів (якщо для партнерства використовується вже діюче товариство) стосовно: (а) строку дії протягом всього строку існування партнерства і змісту як угоди ДПП; (б) закріплення за партнерами як сторонами таких договорів додаткових обов'язків, пов'язаних з партнерством (бути держателями пакетів акцій, розмір яких визначається в засновницькому договорі (акціонерній угоді), протягом усього строку дії партнерства; забезпечувати виконання своїх зобов'язань щодо реалізації проектів в межах ДПП; своєчасно попереджати іншу сторону про обставини, які свідчать про неспроможність виконання таких зобов'язань);

– статут товариства щодо: (а) мети його створення й діяльності; (б) часток партнерів – державного й приватного – у статутному капіталі; (в) наявності угоди ДПП та її обов'язкового врахування при прийнятті товариством рішень, які прямо чи опосередковано впливають на реалізацію проектів ДПП; (г) вирішення питань, пов'язаних з реалізацією проектів ДПП, за умови їх схвалення вказаними партнерами; (д) порядку розгляду між останніми спорів стосовно проектів ДПП та ін.;

– гарантії для акціонерів-інвесторів, які не є сторонами ДПП, стосовно: (а) отримання дивідендів та інформації про реалізацію товариством проектів ДПП, (б) повернення вкладених інвестицій при виході з товариства та/або прийняття АТ рішень, що порушують інтереси інвесторів, а в разі використання спонсора (як у Законі Латвії про ППП) – то й визначення особливостей правового становища такої особи, її прав та обов'язків, відповідальності у випадку невиконання приватним партнером договірних зобов'язань;

– правовий режим акцій: останні мають бути 2-х категорій, одна з яких – акції партнерів ДПП, що не підлягають вільному обігу протягом дії ДПП, друга – акції інвесторів ДПП, що засвідчують специфічний набір прав, зокрема: (а) участь у розподілі прибутків від реалізації проектів ДПП; (б) відсутність права брати участь у вирішенні питань, пов'язаних з проектами ДПП; (в) право на інформацію щодо стану реалізації проектів ДПП; (г) право вимагати викупу товариством акцій при прийнятті ним рішень, що позначаються на можливостях акціонерів-інвесторів (наприклад, спрямування отриманого товариством прибутку на покриття витрат, зумовлених невиконанням приватним партнером своїх зобов'язань за договорами ДПП); (д) переважне (перед акціонерами-партнерами) право на участь у розподілі майна товариства у випадку його ліквідації;

– підстави: 1) *заміна приватного партнера* при: (а) невиконанні/неналежному виконанні зобов'язань за проектами ДПП з його вини, банкрутство приватного партнера, неспроможність виконати зобов'язання за проектами ДПП, що виявилася в процесі їх реалізації тощо); 2) *припинення такого товариства*: (а) завершення проектів ДПП; (б) припинення їх фінансування; (в) неефективність таких проектів, що виявилася в процесі їх реалізації; відсутність претендентів на роль приватного партнера у разі банкрутства, ліквідації попере-

дника чи інших обставин, що свідчать про його неспроможність виконувати зобов'язання в межах ДПП;

– санкції за невиконання/неналежне виконання сторонами ДПП як акціонерами такого товариства своїх обов'язків в межах ДПП: (а) сплата штрафних санкцій (неустойки) за невиконання зобов'язань, пов'язаних з реалізацією проектів ДПП; (б) відшкодування збитків, завданих товариству, іншому партнеру ДПП; (в) позбавлення наданих пільг, дозволів, передбачених законом гарантій (для приватних партнерів).

Ключові засади встановлення відносин ДПП як форми співпраці держави/органів місцевого самоврядування з приватним бізнесом у сфері економіки доцільно закріпити в Господарському кодексі України [16] (гл. 2), а також доповнити його положеннями про можливість використання акціонерних товариств для здійснення ДПП в інституційній (корпоративній) формі й особливості припинення договірних зобов'язань та АТ у відносинах ДПП.

На наше переконання, змін і доповнень потребує низка законів, а саме:

– «Про державно-приватне партнерство» щодо основних засад застосування інституційного ДПП (підстав використання, модифікацій, вимог до договору такого партнерства та статуту товариства, що його опосередковує) та особливостей: (а) процедури визначення приватного партнера залежно від спрямованості проектів партнерства (концесія, угоди про розподіл продукції, державні закупівлі тощо); (б) порядку вирішення питань реалізації проектів ДПП й відповідно, порядку прийняття пов'язаних з ними рішень, внутрішнього управління партнерством; (в) правового становища акціонерів-партнерів, акціонерів-інвесторів, спонсора, співвиконавців проектів ДПП; (г) правового режиму цінних паперів інституційного ДПП; (д) припинення товариства, що опосередковує інституційне ДПП; (е) відповідальності за невиконання партнерами останнього своїх обов'язків за угодами ДПП; (є) зовнішнього управління інституційним ДПП (з боку уповноважених органів, в тому числі з визначенням їх системи, до складу якої мають входити не лише уповноважений орган з питань ДПП [11, ст. 22], а й Державна комісія з цінних паперів та фондового ринку, яка опікується їх емітентами й обігом, а також антимонопольні органи – з огляду на ризик економічної концентрації при застосуванні інституційного ДПП);

– «Про акціонерні товариства» [38], в якому слід закріпити: (а) можливість використання засновницького договору й акціонерної угоди як договору інституційного ДПП; (б) особливості обсягу корпоративних прав акціонерів-партнерів та акціонерів-інвесторів і порядку їх реалізації;

– «Про цінні папери та фондовий ринок» [60] стосовно: (а) особливостей правового режиму акцій товариства за участю державного і приватного партнерів (акції партнерів ДПП) та акціонерів-інвесторів (акції інвесторів ДПП) і вимог до емісії вказаних акцій;

– «Про державне регулювання ринку цінних паперів» [61] щодо наділення відповідними повноваженнями Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку з питань: (а) регулювання порядку емісії й обігу акцій товариств, що опосередковують відносини ДПП, шляхом установлення відповідних вимог; (б) контролю за їх дотриманням, (в) застосування санкцій до таких товариств та їх акціонерів-партнерів ДПП у випадку порушення ними зазначених вимог; (г) основних засад співпраці ДКЦПФР з уповноваженим органом з питань ДПП [11, ст. 22];

– «Про захист економічної конкуренції» [62] стосовно: (а) отримання попереднього дозволу антимонопольних органів на укладення угоди державно-приватного партнерства і (б) погодження положень статуту акціонерного товариства, що опосередковує інституційне ДПП;

– «Про Антимонопольний комітет» [63] щодо повноважень цього комітету з питань захисту економічної конкуренції при встановленні відносин ДПП.

На користь закріплення в законодавстві України положень про інституційну (корпоративну) форму державно-приватного партнерства свідчать і необхідність такої форми співпраці у сфері господарювання, і наведені положення зарубіжного законодавства, і вітчизняний досвід створення АТ за участю держави/органу місцевого самоврядування в процесі

корпоратизації та приватизації, і відсутність в Україні уніфікованого ґрунтового регулювання діяльності таких товариств.

Удосконалення правового регулювання відносин ДПП на рівні актів вищої юридичної сили (ГК і вищезгаданих законів), прийняття відповідно до них підзаконних нормативно-правових актів – важливі кроки стосовно забезпечення ефективності інституційного ДПП. Не менш важливою є й послідовна реалізація приписів актів законодавства про ДПП на практиці, і забезпечення контролю за виконання партнерами та іншими учасниками інституційного ДПП своїх зобов'язань. Заінтересованим особам (уповноваженим органам/особам з боку державного й приватного партнерів) доцільно аналізувати: (а) зміни, що відбуваються у сфері відносин ДПП; (б) проблеми, що виникають в процесі реалізації проектів ДПП; (в) правові механізми їх вирішення (з точки зору ефективності й адекватності стану згаданих відносин); (г) висновки й рекомендації щодо оптимізації правового регулювання відносин ДПП в процесі співпраці зі своїми партнерами.

Незважаючи на свою складність, відносини державно-приватного партнерства є потребою життя сучасного суспільства, в якому ринкові засади економіки мають поєднуватися із соціальним її спрямуванням, а значить, вирізнятися збалансованим поєднанням публічних і приватних інтересів в особі їх носіїв – державних і приватних партнерів як учасників співробітництва при реалізації суспільно необхідних проектів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Public-private partnership (PPP) (From Wikipedia, the free encyclopedia) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://en.wikipedia.org/wiki/Public%E2%80%93private_partnership.
2. Regional Conference on Concessions and Public-Private Partnerships organized by SIGMA, Croatia's Ministry of Economy, Labour and Entrepreneurship and Croatia's Agency for Public Private Partnerships in Zagreb (Regent Esplanade Hotel) on 03-04 December 2009 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.sigmaxweb.org/document/53/0,3343,en_33638100_33638151_43975733_1_1_1_1,00.html
3. Публично-частные партнерства (Les partenariats public-privé) // <http://www.france-jus.ru/index.php?page=fiches&action=fiche&type=droit&droit=353>.
4. Агроскин В. О кооперации. Три вопроса о частно-государственной кооперации (11.05.2003 г.) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://prompolit.ru/86878>.
5. Государственно-частное партнерство: симбиоз государства и бизнеса (15.08.2009) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://bujet.ru/article/59841.php>.
6. Кнаус В.В. Управление развитием государственно-частного партнерства. Автореферат дис. ... канд. экон. наук. – М., 2008. – 25 с. // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rags.ru/files/dissertation/437.doc>.
7. Report to congress on public-private partnerships // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.fhwa.dot.gov/reports/pppdec2004/>
9. State authorities (public private partnership arrangements) act, 2002 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.acts.ie/en.act.2002.0001.1.html#sec7>.
10. Comparison of PPP in Selected Countries: Case study of the Czech Republic, Great Britain, South Africa and USA // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.amazon.co.uk/Comparison-PPP-Selected-Countries-Republic/dp/3838379268>.
11. «Про державно-приватне партнерство» Закон України від 01.07.2010 р. // Голос України. – 30 лип. 2010 р. – № 140.
12. Савельев А.Б. Договор простого товарищества в российском гражданском праве // Актуал. пробл. гражд. права / Под ред. М.И. Брагинского; Исслед. центр частного права; Рос. шк. частного права. – М.: Статут, 1999. – С. 276-329.

13. Проект Закону про державно-приватне партнерство (№ 3447-1, дата реєстрації 19.12.2008 р.) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?id=&pf3511=33988.

14. Проект Закону про основні засади взаємодії держави з приватними партнерами (№ 5239, дата реєстрації: 16.10.2009 р.) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://gska2.rada.gov.ua/pls/zweb_n/webproc4_1?pf3511=36341.

15. Концепція розвитку державно-приватного партнерства у житлово-комунальному господарстві: Розпорядж. КМУ від 16.09.2009 р., N 1184-р) // Офіц. вісн. України. – 2009. – № 78. – Ст. 2650.

16. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р., № 436-IV // Офіц. вісн. України. – 2003. – № 11. – Ст. 462.

17. Про концесії: Закон України від 16.07.1999 р., № 997-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 41. – Ст. 372.

18. Про концесії на будівництво та експлуатацію автомобільних доріг: Закон України від 14.12.1999 р., № 1286-XIV (в ред. Закону від 15.01.2009 р., № 891-VI) // Відом. Верхов. Ради України. – 2009. – № 25. – Ст. 312.

19. Про угоди про розподіл продукції: Закон України від 14.09.1999 р., № 1039-XIV // Відом. Верхов. Ради України. – 1999. – № 44. – Ст. 391.

20. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 р., № 2269-XII (в ред. Закону від 14.03.1995 р., № 98/95-ВР) // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 15. – Ст. 99.

21. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р., № 2163-XII (в редакції Закону від 19.02.1997 р., № 89/97-ВР) // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 17. – Ст. 122.

22. Державна програма приватизації на 2000-2002 роки: Затв. Законом України від 18.05.2000 р., № 1723-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2000. – № 33-34. – Ст. 272.

23. Про створення консорціуму «Селекція»: Пост. КМУ від 06.01.1995 р., № 8 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

24. Угода між Кабінетом Міністрів України та Урядом Російської Федерації щодо Міжнародного консорціуму «Середній транспортний літак» // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>.

25. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р., № 40-IV // Офіц. вісн. України. – 2002. – № 31. – Ст. 1447.

26. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні: Закон України від 16.01.2003 р., № 433-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 13. – Ст. 93.

27. Про наукові парки: Закон України від 25.06.2009 р., № 1563-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2009. – № 51. – Ст. 757.

28. Про науковий парк «Київська політехніка»: Закон України від 22.12.2006 р., № 523-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2007. – № 10. – Ст. 86.

29. Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій: Закон України від 14.09.2006 р., № 143-V // Відом. Верхов. Ради України. – 2006. – № 45. – Ст. 434.

30. Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон: Закон України від 13.10.1992 р., № 2673-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 50. – Ст. 676.

31. Про виключну (морську) економічну зону України: Закон України від 16.05.1995 р., № 162/95-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1995. – № 21. – Ст. 152.

32. Морська доктрина України на період до 2035 року: Затв. пост. КМУ від 07.10.2009 р., № 1307 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi>.

33. Гриневецький С.: Без партнерства між державою й бізнесом Морська доктрина залишиться декларацією // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://news.finance.ua/ua/~1/0/all/2010/01/24/184940>.

34. Зелена книга про державно-приватні партнерства та права Співтовариства про державні контракти і концесії (Green paper on public-private partnerships and community law on public contracts and concessions) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:52004DC0327:EN:NOT>.

35. ADB: Руководство по партнерству государственного и частного секторов / Public-Private Partnership (PPP) Handbook // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.adb.org/Documents/Handbooks/Public-Private-Partnership/default.asp.c/>.

36. International monetary fund. Public-Private Partnerships. Prepared by the Fiscal Affairs Department (In consultation with other departments, the World Bank, and the Inter-American Development Bank) Approved by Teresa Ter-Minassian // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.imf.org/external/np/fad/2004/pifp/eng/031204.pdf.

37. Про особливості передачі в оренду чи концесію об'єктів централізованого водо-, теплопостачання і водовідведення, що перебувають у комунальній власності: Закон України від 21.10.2010 р., № 2624-VI // Офіц. вісн. України. – 2010. – № 89. – Ст. 3153.

38. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р., № 514-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.

39. Про публічно-приватне партнерство від 23.11.2006 р. (Public-private partnership act (ZJZP): Закон Республіки Словенія // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.mf.gov.si/slov/javnar/53646-ZJZP_EN.pdf.

40. Про публічно-приватне партнерство: (Act on Public Private Partnerships adopted by the Croatian Parliament at its session of 24 October 2008): Закон Хорватії від 24.10.2008 р. // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.antikorupcija.hr/Default.aspx?sec=161>.

41. Про публічно-приватне партнерство (Public-Private Partnerships Law) Закон Латвії від 09.07.2009 р. // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.ppp.lv/fetch_6625.html.

42. PPP Services in Poland // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.publicprivatepartnership.pl/ppp_services.htm.

43. State authorities (public private partnership arrangements) act, 2002 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.acts.ie/en.act.2002.0001.1.html#sec7>.

44. Fiji islands public private partnerships act 2006 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.paclii.org/fj/legis/num_act/pppa2006313/

45. Public private partnerships around the world // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://publicprivatepartnership.blogspot.com/>

46. Special Report: *Public Private Partnerships* // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://society.guardian.co.uk/ppp/0,10537,509342,00.html>

47. Nilufa Akhter Khanom. Conceptual Issues in Defining Public Private Partnerships (PPPs) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: www.wbiconpro.com/14%5B1%5D-Nilufa.pdf.

48. Панкратов А.А. Государственно-частное партнерство в современной практике: основные теоретические и практические проблемы: Моногр. – М.: АНК ИЛ, 2008. – 248 с.

49. Алпатов А.А., Пушкин А.В., Джапаридзе Р.М. Государственно-частное партнерство: Механизмы реализации. – М.: Альпина Паблишерз, 2010. – 196 с.

50. What are Public Private Partnerships? // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://news.bbc.co.uk/2/hi/uk_news/1518523.stm.

51. Директива 2004/17/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 31 березня 2004 р. щодо координації процедур закупівель у суб'єктів, які функціонують у сферах водопостачання, енергетики, транспорту та поштових послуг (Directive 2004/17/EC of the European Parliament and of the Council of 31 March 2004 coordinating the procurement procedures of entities operating in the water, energy, transport and postal services sectors) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0017:EN:NOT>

52. Директива 2004/18/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 31 березня 2004 року про координацію процедур присудження державних контрактів на виконання робіт, на постачання та надання послуг (Directive 2004/18/EC of the European Parliament and of the

Council of 31 March 2004 on the coordination of procedures for the award of public works contracts, public supply contracts and public service contracts) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32004L0018:EN:NOT>

53. Резолюція Європейського парламенту про умови державно-приватного партнерства та законодавство Співтовариства в галузі державних закупівель та концесій (European Parliament resolution on public-private partnerships and Community law on public procurement and concessions (2006/2043(INI)) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P6-TA-2006-0462+0+DOC+XML+V0//EN>

54. Регламент (ЄС) 1370/2007 № Європейського парламенту та Ради від 23 жовтня 2007 року про публічні послуги у сфері пасажирських перевезень залізницею та автомобільним транспортом і скасування постанови Ради (ЄЕС) №№ 1107/70 і 1191/69 (Regulation (EC) No 1370/2007 of the European Parliament and of the Council of 23 October 2007 on public passenger transport services by rail and by road and repealing Council Regulations (EEC) Nos 1191/69 and 1107/70 | Official Journal L 315 , 03/12/2007 P. 0001 – 0013) // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2007:315:0001:01:EN:HTML>

55. Public procurement: Commission issues guidance on setting up Institutionalised Public-Private Partnerships // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/252&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=fr>

56. Institutionalised Public-Private Partnerships – Commission guidance. 19 February 2008 // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eubusiness.com/topics/finance/ipp/>

57. Public procurement: Commission closes infringement case against Germany concerning public-public cooperation for waste treatment in Rhineland-Palatinate // [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/09/1465&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

58. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 р., № 2269-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1992. – № 30. – Ст. 416.

59. Порядок повернення орендованих цілісних майнових комплексів державних підприємств після припинення або розірвання договору оренди: Затв. наказом Фонду держ.-майна України від 07.08.1997 р., № 847 // Офіц. вісн. України. – 1997. – № 40. – Ст. 428.

60. Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 р., № 3480-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.

61. Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні: Закон України від 30.10.1996 р., № 448/96-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1996. – № 51. – Ст. 292.

62. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р., № 2210-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.

63. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р., № 3659-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.

ИНСТИТУЦИОННАЯ ФОРМА ГОСУДАРСТВЕННО-ЧАСТНОГО ПАРТНЕРСТВА: ПРОБЛЕМ ПРАВОВОГО РЕГУЛИРОВАНИЯ

Винник О.М.

Статья посвящена проблемам введения в Украине институционной формы государственно-частного партнерства в Украине с учетом зарубежного опыта и отечественной практики функционирования смешанных акционерных обществ/совместных предприятий.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство; соглашения партнерства; акционерное общество; акционеры-партнеры; акционеры-инвесторы; совершенствование законодательства.

**INSTITUTIONAL FORM OF STATE-PRIVATE PARTNERSHIP:
PROBLEMS OF THE LEGAL ADJUSTING**

Vinnyk O.

The article is sanctified to the problems of input in Ukraine of institutional form of state-private partnership taking into account foreign experience and home practice of functioning of the mixed joint-stock companies/of joint ventures.

Keywords: state-private partnership; institutional form of state-private partnership; agreements of partnership; joint-stock company; shareholders-partners; shareholders-investors; perfection of legislation.